

Etusivu>Sinun oikeutesi>**Alaikäisen oikeudet tuomioistuinkäsittelyssä**

Alaikäisen oikeudet tuomioistuinkäsittelyssä

Lapsiystävällinen oikeudenkäyttö viittaa oikeuslaitokseen, jossa lasten oikeuksia kunnioitetaan ja ne toteutuvat mahdollisimman hyvin.

EU:n väestöstä noin 19 prosenttia (95 miljoonaa) on alle 18-vuotiaita. Alaikäiset voivat jäsenvaltioissa joutua suoraan tai välillisesti tekemisiin oikeuslaitoksen kanssa monin eri tavoin, esimerkiksi rikoksen tekijöinä, todistajina tai rikoksen uhreina, turvapaikan hakijoina tai adoptiomenettelyn tai huoltajuusriidan kohteina.

Oikeudenkäyntimenettelyllä voi olla huomattava vaikutus alaikäisen elämään. Jos menettely ei ole lapsiystävällinen, se voi johtaa lapsen oikeuksien rajoittamiseen tai loukkaamiseen. Jos kansallisen oikeuslaitoksen menettelyt ja käytännöt eivät ole lapsiystävällisiä, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten (esim. vammaisten tai maahanmuuttajalasten) oikeuksien toteutuminen vaikeutuu.

Kaikille alaikäisille olisi taattava oikeus saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Lisäksi koko sen ajan, kun lapset ovat tekemisissä oikeuslaitoksen kanssa, heitä olisi kohdeltava niin, että heidän ikänsä, erityistarpeensa, kypsyytensä ja ymmärrystasonsa otetaan huomioon, kuten myös kommunikointivaikeudet, joita lapsilla voi olla.

Tarvitaan selkeämpää tietoa alaikäisiä koskevaan oikeudenkäyttöön liittyvistä toimijoista ja menettelyistä sekä yleisesitys, jolla varmistetaan alaikäisten oikeuksien kunnioittaminen. Tässä yhteydessä on määritetty kaksi osa-aluetta: **Lasten oikeuskelpoisuus** ja EU-maissa eri oikeudenoilla sovellettavat **erityismenettelyt**.

Ensimmäiseen osa-alueeseen kuuluisivat lapsen henkilökohtaiseen asemaan liittyvät yleiset seikat, kuten rikos- tai siviilioikeudellinen vastuu, oikeusavun saatavuus, suhde koulun/opetukseen, terveydenhoitoa koskeva päätöksenteko, erityistuomioistuimet/-laitokset ja taloudellinen tuki tuomioistuinkäsittelyn yhteydessä.

Toisella osa-alueella tarkoituksena on kerätä tietoja alaikäisten kohtelusta oikeudenkäyntimenettelyissä sekä rikosoikeudellisten, siviilioikeudellisten ja hallinnollisten menettelyjen erityisluonteesta jäsenvaltioissa.

Päivitetty viimeksi: 21/09/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.